

عنوان آزمون : نمونه تست اسم فاعل و مفعول

و مبالغه
زمان آزمون :

نام و نام خانوادگی :

پایه تحصیلی :

تاریخ برگزاری ۱۳۹۹/۱۰/۱۳

نام دبیر :

۱ عَيْن ما كَلَمه اسم المبالغة:

(۱) اُفارة - فاتحة - علامة (۲) غَفار - كَذاب - معطّرة (۳) فهامة - صَبار - علام (۴) منظره - رزاق - كُتاب

۲ عَيْن ما لَيْس فيه اسم الفاعل:

(۱) (ربّ اجعلني فقيم الصلاة)
(۲) المرشّدون هم الذين اطاعوا أوامر الله!
(۳) (ا ليس الله بأحكم الحاكمين)
(۴) حكّام المدينة محبوبون عند الناس!

۳ عَيْن ما لَيْس فيه اسم المبالغة:

(۱) لى صديق صَبّار يدعوني إلى الحلم دائماً!
(۲) ألا تعلم أنّ الله غَفّار و يغفر الذنوب جميعاً؟!
(۳) الخبّاز يبدأ بعمله من الساعة الخامسة صباحاً!
(۴) إني قد سافرت إلى كربلاء المقدّسة عدّة مرّات!

۴ عَيْن اسم المبالغة يدلّ على الحرفة:

(۱) إنّ الفلاح الماهر يعرف الأعشاب الطيّبة!
(۲) سينجح الطّلاب المجّدون في الامتحانات!
(۳) سافرت مع سيّارتنا إلى المناطق الباردة!
(۴) احد التلاميذ في صفّنا خلاق مبدع لاشياء جديدة!

۵ ميّز الخطأ:

(۱) مُسْتَظَرّة: اسم فاعل من باب إفتعال، المتوكّلون: اسم فاعل من باب تفعل
(۲) مَسْتَخْرَج: اسم مفعول، صالحون: اسم فاعل
(۳) مُعْتَمِدات: اسم فاعل من مجرد ثلاثي، خالقون: اسم فاعل من مجرد ثلاثي
(۴) المُنصِفين: اسم فاعل من باب إفعال، مُفتَصِّبة: اسم مفعول من باب افتعال

۶ عَيْن ما لَيْس فيه اسم الفاعل:

(۱) إيتها السيّدات، قلن قولاً معروفاً!
(۲) بشرّ المؤمنين بأنّ لله فضلاً كبيراً عليهم!
(۳) علينا أن لا نطيع القوم الكافرين و المنافقين!
(۴) الأنبياء مرشدو الناس إلى طريق الهداية!

۷ عَيْن ما جاء الإسم الفاعل من هذه الأفعال «يُقَلِّدُ - يُشَاهِدُونَ - يَمْنَعان»:

(۱) مُقَلِّد - مُشَاهِدُونَ - مانعان
(۲) مُقَلِّد - مُشَاهِدُونَ - مانعان
(۳) مُقَلِّد - مُشَاهِد - مانع
(۴) مُقَلِّد - مُشَاهِدُونَ - مانعان

۸ عَيْن الخطأ:

(۱) اسم الفاعل من «يُشَاهِدُ»: شاهد
(۲) اسم المفعول من «جَهَّزَ»: مُجَهَّز
(۳) اسم المفعول من «رَزَقَ»: مرزوق
(۴) اسم الفاعل من «يَتَعَلَّمُ»: مُتَعَلِّم

عَيِّنِ الصَّحِيحَ فِي الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ عَلَى التَّرْتِيبِ فِي الْعِبَارَةِ التَّالِيَةِ:

«يا عَلَامَ الْغُيُوبِ! نَحْنُ مُنْتَظِرُونَ بِظُهُورِ القَائِمِ الْمُنْتَظَرِ فِي يَوْمِ الْمَوْعُودِ»

- (١) اسم مفعول - اسم فاعل - اسم فاعل - اسم مفعول
(٢) اسم مبالغه - اسم فاعل - اسم فاعل - اسم مفعول
(٣) اسم مبالغه - اسم مفعول - اسم مفعول - اسم فاعل
(٤) اسم فاعل - اسم مفعول - اسم مفعول - اسم فاعل

عَيِّنِ الصَّحِيحَ لِمَا أُشِيرَ إِلَيْهَا بِخَطٍّ: «يا خَالِقَ كُلِّ مَخْلُوقٍ أَنْتَ تُشَاهِدُنَا فِي كُلِّ الْأَحْوَالِ وَ نَحْنُ مُشَاهِدُونَ»

- (١) اسم الفاعل - اسم الفاعل - اسم الفاعل و جمع المذكر
(٢) اسم الفاعل - اسم الفاعل - اسم مفعول و جمع المذكر
(٣) اسم الفاعل - اسم الفاعل - اسم مفعول و جمع المذكر
(٤) اسم الفاعل - اسم مفعول - اسم جامد و جمع المذكر

عَيِّنِ اسْمَ الْفَاعِلِ مِنَ الْمَجْرُودِ الثَّلَاثِي:

- (١) النَّاسُ فِي مَسِيرِ حَيَاتِهِمْ يَبْحَثُونَ عَنِ أَصْدِقَاءِ مُخْلِصِينَ!
(٢) هَوْلَاءُ الْمَعْلَمُونَ يَحَاوِلُونَ فِي سَبِيلِ تَعْلِيمِ التَّلَامِيذِ كَثِيرًا!
(٣) سَيَصِلُ الطَّلَابُ إِلَى أَهْدَافِهِمْ بِالْجُهْدِ وَالسَّعْيِ!
(٤) كَانَتْ تِلْكَ الشَّجَرَةُ الْجَمِيلَةُ مُشْرِفَةً عَلَى دَارِنَا!

عَيِّنِ الْجَوَابَ الَّذِي لَا يَشْتَمِلُ عَلَى اسْمِ الْفَاعِلِ أَوْ اسْمِ الْمَفْعُولِ:

- (١) أَيُّهَا الطَّالِبَاتُ تَرْجِمُنَ هَذِهِ الْمَقَالَاتِ بِالْفَارْسِيَّةِ.
(٢) عِنْدَ الْقِتَالِ يُهَاجِمُونَ عَلَى أَعْدَاءِ الْبَلَدِ.
(٣) النِّجَاحُ بَابُهُ مَفْتُوحٌ لِكُلِّ شَخْصٍ وَ هَذَا مَهْمٌ.
(٤) النِّسَاءُ الْمُؤْمِنَاتُ سَافِرُونَ إِلَى الْمَشْهَدِ الْمُقَدَّسَةِ.

عَيِّنِ مَا كُنَّهَ اسْمَ الْمَفْعُولِ:

- (١) الْمَحْرُومَاتُ - الْمَغْتَصَبَةُ - الْمَعَاصِي - الدُّنْيَا
(٢) الْمُتَنَصِّفُ - الْمُسْتَغْفُونَ - الْمُتَّفَضِّلُ - الشَّاكِرُ
(٣) الدَّلِيلُ - الْمُؤْمِنُونَ - الظَّالِمِينَ - الخَالِقُ
(٤) الْمُرْسَلِينَ - الْمَخْلُوقُ - الْمُصْلِحَاتُ - الْمَغْبُوبُ

عَيِّنِ الصَّحِيحَ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ:

«أولئك الصالحون حضروا في المسجد للصلاة!»:

- (١) الصالحون: جمع سالم للمذكر - مشتق و اسم مفعول
(٢) المسجد: اسم - مفرد مذكر - على وزن «مفعول»
(٣) حضروا: فعل مضارع - للغائبين
(٤) أولئك: اسم - إشارة - للبعيد

عَيِّنِ الْخَطَأَ فِي مَا تَحْتَهُ خَطٌّ:

- (١) هَوْلَاءِ الطَّلَابِ تَرَكُوا الْمَدْرَسَةَ بَعْدَ الْإِمْتِحَانِ! (اسم فاعل (مصدره: طَلَب))
(٢) أَنْتَ تَرْجِعُ مِنَ الْمَدْرَسَةِ فِي الْوَقْتِ الْمُعَيَّنِ! (اسم مفعول (مصدره: تَعْيِين))
(٣) الطِفْلَةُ رَجَعَتْ إِلَى الْبَيْتِ بِأَكْبِيَّةٍ! (اسم فاعل (مصدره: بُكَاء))
(٤) الشَّمْسُ مُحْرِقَةٌ فَلَا أَخْرُجُ مِنَ الْبَيْتِ! (اسم مفعول (مصدره: إِحْرَاق))

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

- ۱) (أَمَارَةٌ: بسیار امرکننده) و (عَلَامَةٌ: بسیار دانا) اسم مبالغه‌اند؛ اما (فَاتِحَةٌ: گشاینده) اسم فاعل است.
- ۲) (عُقَّارٌ: بسیار آمرزنده) و (كَذَّابٌ: بسیار دروغگو) اسم مبالغه‌اند؛ اما (مِعْطَرَةٌ: عطرآگین) اسم مفعول است.
- ۳) (فَهَامَةٌ: بسیار فهمیده) و (صَبَّارٌ: بسیار بردبار) و (عَلَامٌ: بسیار دانا) هر سه اسم مبالغه‌اند.
- ۴) (رَزَاقٌ: بسیار روزی‌دهنده) اسم مبالغه است، اما (مَنْظَرَةٌ: منظره) اسم مکان است و (كُتَّابٌ: نویسندگان؛ جمع کاتب) اسم فاعل است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «المُرْشِدُونَ» چون حرکت حرف اصلی دوم آن، «ش»، فتحه «ه» گرفته اسم مفعول است: هدایت‌شدگان. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) «مُقِيمٌ: برپادارنده» اسم فاعل از باب «إِفعال» است. گاهی اسم فاعل تغییر شکل می‌دهد و به شکل‌های «مُفیل»، «مُسْتَفیل» هم می‌آید.
- ۳) «الحاکمین: داوران» اسم فاعل بر وزن «فَاعِلٌ» از شکل اول فعل‌ها است.
- ۴) «حُكَّامٌ» جمع «حَاكِمٌ» اسم فاعل محسوب می‌شود. دقت کنید: در اسم‌های جمع باید به مفرد آن‌ها توجه کنیم.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

- ۱) «صَبَّارٌ: بسیار بردبار» بر وزن «فَعَالٌ» (اسم مبالغه) است.
- ۲) «عُقَّارٌ: بسیار آمرزنده» بر وزن «فَعَالٌ» (اسم مبالغه) است.
- ۳) «الْخَبَّازُ: نانوا» بر وزن «فَعَالٌ» است. (اسم‌های ابزار و شغل‌ها هم اسم مبالغه به حساب می‌آیند).
- ۴) «المُقَدِّسَةُ» اسم مفعول است و «مَرَاتٌ» در ترکیب «عِدَّةٌ مَرَاتٍ: چند بار» به زمان اشاره دارد، نه بسیاری صفت؛ هم‌چنین «مَرَاتٌ» جمع و مفردش «مَرَةٌ» بر وزن «فَعَالٌ» نیست. پس اسم مبالغه نیست.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «الفَلَّاحُ» اسم مبالغه است که بر حرفه دلالت دارد.

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. در این گزینه، «مُعْتَمِدَاتٌ»: اسم فاعل مزید از باب «افْتَعَالٌ» است، پس «من مجرد ثلاثی» نادرست است.

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «معروف»: اسم مفعول است. اما اسم فاعل در سایر گزینه‌ها عبارتست از: المؤمنین، الکافرین، المنافقین، مرشدون. (که «ن» جمع در «مرشدون» به دلیل مضاف شدن به «النَّاسُ» حذف شده است).

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ساختار اسم فاعل از افعال مذکور در صورت سؤال چنین است:

يُقَلِّدُ ← مُقَلِّدٌ / يُشَاهِدُونَ ← مُشَاهِدُونَ
يَمْنَعَانِ ← مَانِعَانِ (رَدِّ سَائِرِ گزینہ‌ها)

۸ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه ۱ اسم فاعل از «يُشَاهِدُ» واژه «مُشَاهِد: بیننده» می‌باشد.

۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. علام: اسم مبالغه / مُتَنَزِّهون: اسم فاعل از فعل ثلاثی مزید / المُتَنَزِّه: اسم مفعول از فعل ثلاثی مزید / الموعود: اسم مفعول از فعل ثلاثی مجرد

۱۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. خَالِق ← اسم فاعل / مخلوق ← اسم مفعول / مُشَاهِدون ← اسم مفعول و جمع مذکر

۱۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «الطَّالِب» جمع مکسر از کلمه‌ی «طالب» است پس به اعتبار مفردش اسم فاعل از مجرد ثلاثی به حساب می‌آید چون مفردش مشتق و بر وزن فاعل است.

۱۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفرد «أعداء»، «عدو» می‌شود و این کلمه اسم فاعل یا مفعول نیست.

۱- الطالب: اسم فاعل / ۳- مفتوح: اسم مفعول / ۴- المؤمن: اسم فاعل / المقدَّسة: اسم مفعول

۱۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «المُرْسَلین» اسم مفعول از ثلاثی مزید، «المخلوق» اسم مفعول از ثلاثی مجرد، «المُصلِحَات» اسم مفعول از ثلاثی مزید و «المغبون» اسم مفعول از ثلاثی مجرد است.

۱۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۱) اسم مفعول (صحیح: اسم فاعل).

۲) علی وزن مفعول (صحیح: علی وزن «مفعِل»).

۳) فعل مضارع (صحیح: فعل ماضی).

۱۵ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «مُحَرِّقَة» با توجه به حرف «ر» کسره‌دار، اسم فاعل است.

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴